

บทบาทของการปกครองท้องถิ่น ตามอำนาจหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน
สารวัตรกำนัน แพทย์ประจำตำบล และผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน
ในพื้นที่อำเภอท่าเรือ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา*

THE ROLES OF LOCAL ADMINISTRATION ACCORDING TO THE
AUTHORITY AND DUTIES OF SUBDISTRICT HEADMAN, VILLAGE
HEADMAN, DEPUTY SUBDISTRICT HEADMAN, SUBDISTRICT HEAD
OFFICERS, AND ASSISTANT VILLAGE HEADMAN IN THA RUEA
DISTRICT, PHRA NAKHON SI AYUTTHAYA PROVINCE

ประสาทร ขุมทิพย์¹ และ อภิชาติ พานสุวรรณ²

Prasatporn Khumtip¹ and Apichat Pansuwan²

¹⁻²มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

¹⁻²Phranakhon Si Ayutthaya Rajabhat University, Thailand

Corresponding Author's Email: prasatporn.k@gmail.com

วันที่รับบทความ : 13 สิงหาคม 2568; วันที่แก้ไขบทความ 27 สิงหาคม 2568; วันที่ตอบรับบทความ : 29 สิงหาคม 2568

Received 13 August 2025; Revised 27 August 2025; Accepted 29 August 2025

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาความคิดเห็นต่อบทบาทของการปกครองท้องถิ่น 2) เปรียบเทียบความคิดเห็นต่อบทบาทของการปกครองท้องถิ่น จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล และ 3) นำเสนอแนวทางการพัฒนาบทบาทของการปกครองท้องถิ่น วิธีการดำเนินการ

Citation:

* ประสาทร ขุมทิพย์ และ อภิชาติ พานสุวรรณ. (2568). บทบาทของการปกครองท้องถิ่น ตามอำนาจหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน สารวัตรกำนัน แพทย์ประจำตำบล และผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน ในพื้นที่อำเภอท่าเรือ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา.

วารสารสหศาสตร์การพัฒนาสังคม, 3(5), 430-444.

Prasatporn Khumtip and Apichat Pansuwan. (2025). The Roles Of Local Administration According To The Authority And Duties Of Subdistrict Headman, Village Headman, Deputy Subdistrict Headman, Subdistrict Head Officers, And Assistant Village Headman In Tha Ruea District, Phra Nakhon Si Ayutthaya Province.

Journal of Interdisciplinary Social Development, 3(5), 430-444.;

DOI: <https://doi.org/10.>

Website: <https://so12.tci-thaijo.org/index.php/JISDIADP/>

วิจัยมี 2 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อบทบาทของการปกครองท้องถิ่น กลุ่มตัวอย่าง คือ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน สารวัตรกำนัน แพทย์ประจำตำบล และผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน ในพื้นที่อำเภอท่าเรือ จำนวน 175 คนเครื่องมือที่ใช้ในการวิเคราะห์ คือ แบบสอบถาม มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.95 วิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และขั้นตอนที่ 2 นำเสนอแนวทางการพัฒนาบทบาทของการปกครองท้องถิ่น มีผู้ให้ข้อมูลสำคัญจำนวน 11 คน ซึ่งได้มาโดยวิธีเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสัมภาษณ์ และใช้การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า 1) การปฏิบัติงานตามบทบาทของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน สารวัตรกำนัน แพทย์ประจำตำบล และผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน ในอำเภอท่าเรือ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยรวมอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านกิจการสาธารณประโยชน์ 2) เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ อายุ ตำแหน่ง ระยะเวลาในการดำรงตำแหน่ง และคำตอบแทน พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 3) แนวทางการพัฒนาบทบาทการปกครองท้องถิ่น ได้แก่ การส่งเสริมการอบรมพัฒนาศักยภาพ การเข้าถึงข้อมูล และส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนทุกระดับ

คำสำคัญ: บทบาท, การปกครองท้องถิ่น, อำนาจหน้าที่

Abstract

This research aimed to: (1) examine opinions on the roles of local administration; (2) compare opinions on the roles of local administration classified by personal factors; and (3) propose guidelines for the development of local administrative roles. The research was conducted in two phases. In the first phase, a comparative study was carried out involving a sample group of 175 individuals, including subdistrict chiefs (Kamnan), village heads, deputy subdistrict chiefs, subdistrict health officers, and assistant village heads in Tha Ruea District. A questionnaire with a reliability coefficient of 0.95 was used as the research instrument. Data were analyzed using mean and standard deviation. In the second phase, development guidelines were proposed based on in-depth

interviews with 11 key informants selected through purposive sampling. The data were analyzed using content analysis.

The findings revealed that: (1) the overall performance of local administrative officers in Tha Ruea District, Phra Nakhon Si Ayutthaya Province was at a high level, with the highest average score in the area of public welfare activities; (2) opinions varied significantly by personal factors such as age, position, length of service, and compensation, with statistically significant differences; and (3) the recommended guidelines for improving local administrative roles include promoting capacity-building training, enhancing access to information, and encouraging citizen participation at all levels.

Keywords: roles, local administration, official authority

บทนำ

การปกครองท้องถิ่นเป็นกลไกสำคัญในการบริหารราชการแผ่นดินของประเทศไทย โดยมีบุคลากรหลัก ได้แก่ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน สารวัตรกำนัน แพทย์ประจำตำบล และผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน ซึ่งปฏิบัติหน้าที่ในการดูแลความสงบเรียบร้อย บำบัดทุกข์บำรุงสุข ประสานงานระหว่างภาครัฐกับประชาชน รวมทั้งดำเนินภารกิจอื่น ๆ ตามที่กฎหมายหรือหน่วยงานของรัฐมอบหมาย ระบบการปกครองในลักษณะนี้เริ่มต้นขึ้นอย่างเป็นทางการในสมัยรัชกาลที่ 5 เมื่อ พ.ศ. 2435 และได้รับการพัฒนาเรื่อยมาจนกลายเป็นโครงสร้างพื้นฐานของการบริหารระดับตำบลและหมู่บ้าน โดยมีพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องถิ่น พ.ศ. 2457 เป็นกฎหมายหลักที่กำหนดบทบาท อำนาจ และหน้าที่ของบุคลากรฝ่ายปกครองท้องถิ่นอย่างชัดเจน

อำเภอท่าเรือ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา เป็นพื้นที่ที่มีความโดดเด่นทั้งในด้านประวัติศาสตร์ ภูมิศาสตร์ และเศรษฐกิจ โดยเฉพาะในภาคเกษตรกรรมที่ประชากรกว่า 60% ประกอบอาชีพด้านนี้ เนื่องจากลักษณะภูมิประเทศเป็นพื้นที่ราบลุ่มอุดมสมบูรณ์ มีระบบชลประทานที่ดี และมีแหล่งน้ำสำคัญ เช่น แม่น้ำป่าสัก เขื่อนพระรามหก และคลองระพีพัฒน์ อีกทั้งยังมีระบบคมนาคมที่สะดวก ทั้งทางรถไฟและทางน้ำ ความหลากหลายทางเศรษฐกิจและโครงสร้างสังคมเช่นนี้ ทำให้ภารกิจของผู้ปกครองท้องถิ่นมีความซับซ้อนและต้องอาศัยความรู้ ความสามารถ และความเข้าใจบริบทของพื้นที่อย่างลึกซึ้ง

ในยุคปัจจุบัน สังคมไทยกำลังเผชิญกับความเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ทั้งด้าน เศรษฐกิจ เทคโนโลยี และพฤติกรรมของประชาชน ส่งผลให้บทบาทของบุคลากรฝ่ายปกครอง ท้องที่จำเป็นต้องมีความทันสมัย มีความสามารถในการปรับตัว และมีทัศนคติที่เหมาะสมกับ บริบทใหม่ การพัฒนาองค์ความรู้เกี่ยวกับบทบาทการปกครองตามอำนาจหน้าที่ที่กำหนดโดย กฎหมายจึงเป็นสิ่งสำคัญ โดยเฉพาะการศึกษาความคิดเห็นของผู้ที่เกี่ยวข้องโดยตรง ตลอดจน การวิเคราะห์ปัจจัยส่วนบุคคลที่อาจมีอิทธิพลต่อการรับรู้หรือการปฏิบัติงานในบทบาทต่าง ๆ

จากเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงเห็นความสำคัญของการศึกษาบทบาทของการปกครอง ท้องที่ตามอำนาจหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน สารวัตรกำนัน แพทย์ประจำตำบล และผู้ช่วย ผู้ใหญ่บ้านในพื้นที่อำเภอท่าเรือ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยมุ่งเน้นศึกษาความคิดเห็นต่อบ ทบาทดังกล่าว เปรียบเทียบความคิดเห็นตามปัจจัยส่วนบุคคล และนำเสนอแนวทางที่ เหมาะสมในการพัฒนาบทบาทของบุคลากรฝ่ายปกครองท้องที่ให้มีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับ สภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลง และตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนในระดับพื้นที่ได้ อย่างแท้จริง

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นต่อบทบาทของการปกครองท้องที่ ตามอำนาจหน้าที่ของ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน สารวัตรกำนัน แพทย์ประจำตำบล และผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน ในพื้นที่อำเภอ ท่าเรือ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อบทบาทของการปกครองท้องที่ ตามอำนาจหน้าที่ ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน สารวัตรกำนัน แพทย์ประจำตำบล และผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน จำแนกตาม ปัจจัยส่วนบุคคล ในพื้นที่อำเภอท่าเรือ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
3. เพื่อนำเสนอแนวทางการพัฒนาบทบาทของการปกครองท้องที่ ตามอำนาจหน้าที่ ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน สารวัตรกำนัน แพทย์ประจำตำบล และผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน ในพื้นที่อำเภอ ท่าเรือ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

การทบทวนวรรณกรรม

อภินันท์ คำเจริญ (2559) การปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านตาม พระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พระพุทธศักราช 2457 และที่แก้ไขเพิ่มเติมถึงปัจจุบัน

ในเขตพื้นที่อำเภออุ้มทอง และอำเภอด่านช้าง จังหวัดสุพรรณบุรี เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ด้านการนำข้อราชการไปประกาศแก่ราษฎร มากที่สุด รองลงมา คือ ด้านกิจการสาธารณประโยชน์ ด้านการใช้อำนาจหน้าที่ปกครอง ด้านการรายงานต่อทางราชการ ด้านการป้องกันโรคติดต่อ ด้านการจัดหมู่บ้านให้เป็นระเบียบเรียบร้อย ด้านการจัดทำงานทะเบียน และด้านที่เกี่ยวข้องกับความอาญา ตามลำดับ ส่วนผลการเปรียบเทียบการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านพบว่า กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ที่มีอายุ ระดับการศึกษา และระยะเวลาการดำรงตำแหน่งต่างกัน มีการปฏิบัติงาน ตามบทบาทหน้าที่ไม่แตกต่างกัน

อุสมาน ชาและ (2558) ได้ทำการศึกษา ความคิดเห็นของประชาชนต่อบทบาทของผู้นำฝ่ายปกครอง ในเขตอำเภอเมืองยะลา จังหวัดยะลา ผลการวิจัยพบว่า ผู้นำฝ่ายปกครองมีบทบาทต้องรับผิดชอบในการบริหารงานปกครองแบ่งออกเป็น 3 ด้าน คือ 1. ด้านการปกครองหมู่บ้าน 2. ด้านการรักษาความสงบเรียบร้อยและความปลอดภัยหมู่บ้าน 3. ด้านการส่งเสริมและการพัฒนาหมู่บ้าน ส่วนปัญหาและข้อเสนอแนะ ผู้นำฝ่ายปกครองบางพื้นที่ที่มีความอ่อนแอและมีการเลือกปฏิบัติ รวมถึงมีความขัดแย้งระหว่างผู้นำด้วยกัน และปัญหาหาเสพติดมีการแพร่ระบาดเพิ่มมากขึ้น ดังนั้น ผู้นำฝ่ายปกครองควรนำแนวทางและหลักศาสนาอิสลามมาประยุกต์ใช้ในการปกครองหมู่บ้าน การสร้างทีมงานให้มีความเข้มแข็ง และจัดให้มีกิจกรรมชุมชนสัมพันธ์อย่างต่อเนื่อง การจัดทำบัญชีคุณการให้ความช่วยเหลือกลุ่มผู้ด้อยโอกาสและกำหนดจัดทำกฎกติกาหมู่บ้าน

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่า การปฏิบัติงานตามบทบาทของการปกครองท้องถิ่น ตามอำนาจหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน สารวัตรกำนัน แพทย์ประจำตำบล ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน สามารถจำแนกในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ออกเป็น 9 ด้าน ได้แก่ 1. ด้านการใช้อำนาจหน้าที่ปกครองราษฎร 2. ด้านการรายงานต่อทางราชการ 3. ด้านการนำข้อราชการไปประกาศแก่ราษฎร 4. ด้านการจัดทำทะเบียน 5. ด้านกิจการสาธารณประโยชน์ 6. ด้านการป้องกันโรคติดต่อ 7. ด้านการจัดหมู่บ้านให้เป็นระเบียบเรียบร้อย 8. ด้านที่เกี่ยวข้องกับความอาญา และ 9. ด้านภารกิจหรืองานอื่นตามกฎหมาย โดยใช้ตัวแปรในด้านปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่ง ระยะเวลาในการดำรงตำแหน่ง และค่าตอบแทนในการศึกษาวิจัยครั้งนี้

วิธีดำเนินการวิจัย

รูปแบบการวิจัยเป็นการวิจัยแบบผสมผสานวิธี แบ่งเป็น 2 ขั้นตอน ดังนี้

1. การวิจัยเชิงปริมาณ

1.1 กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย คือ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน สารวัตรกำนัน แพทย์ประจำตำบล และผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน ในพื้นที่อำเภอท่าเรือ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ซึ่งมีทั้งสิ้น 309 โดยกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้กำหนดขนาดตัวอย่างโดยใช้สูตร ยามาเน (Yamane) ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 และยอมให้มีความคลาดเคลื่อน 0.05 เมื่อใช้ค่าความคลาดเคลื่อนของการสุ่มตัวอย่างร้อยละ 5 หรือ 0.05 จะได้กลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 175 คน

1.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยสร้างกรอบแนวคิดในการวิจัยให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย และสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ จำนวน 1 ฉบับ ประกอบด้วย 3 ตอน ได้แก่ เกี่ยวข้องที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยยึดวัตถุประสงค์และกรอบแนวคิดในการวิจัย มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ แบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) แบ่งออกเป็น 2 ตอน

1.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล เริ่มแรกขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา ถึงที่ทำการปกครองอำเภอท่าเรือ โดยแจ้งวัตถุประสงค์ในการเก็บข้อมูล และนำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์เก็บข้อมูลจากพนักงานฝ่ายปกครอง ในพื้นที่อำเภอท่าเรือ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จากนั้นรับแบบสอบถามกลับคืน เพื่อดำเนินการตรวจสอบความสมบูรณ์ ก่อนที่จะนำไปวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีทางสถิติ และสุดท้ายนำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์และประมวลผล

1.4 การวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยนำแบบสอบถามทั้งหมดมาวิเคราะห์ และประมวลผลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ เริ่มต้นด้วยการตรวจสอบความสมบูรณ์ จัดหมวดหมู่ และลงรหัสข้อมูลอย่างพิถีพิถัน จากนั้นจึงกรอกข้อมูลตามรหัสลงในโปรแกรม และตรวจสอบความถูกต้องเพื่อแก้ไขข้อผิดพลาดท้ายที่สุด ข้อมูลที่สมบูรณ์เหล่านี้จะถูกวิเคราะห์อย่างละเอียด บัณฑิตส่วนบุคคล (เช่น เพศ อายุ ระดับการศึกษา) จะแสดงผลด้วยค่าร้อยละ (Percentage) ส่วนการวิเคราะห์ภาพรวมและรายด้าน จะใช้ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) พร้อมทั้งสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นต่อบทบาทของการปกครองท้องถิ่น ตามอำนาจหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน สารวัตรกำนัน แพทย์ประจำตำบล และผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน ในพื้นที่อำเภอท่าเรือ จังหวัด

พระนครศรีอยุธยา จำแนกตาม ระดับการศึกษา ประเภทบุคลากร และประสบการณ์ทำงาน โดยการทดสอบความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มประชากรมากกว่า 2 กลุ่มขึ้นไป โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-way ANOVA) กำหนดค่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 และหากแตกต่างกันอย่างมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 ผู้วิจัยจะเปรียบเทียบรายคู่ (Post hoc test) ด้วยวิธี Fisher's LSD

2. การวิจัยเชิงคุณภาพ

2.1 ผู้ให้ข้อมูลสำคัญมีจำนวน 11 ท่าน เลือกด้วยวิธีเฉพาะเจาะจง ได้แก่ กลุ่มผู้แทนข้าราชการส่วนภูมิภาคในเขตอำเภอท่าเรือ จำนวน 6 ท่าน กลุ่มผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอท่าเรือ จำนวน 2 ท่าน และผู้แทนชมรมกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ฯลฯ อำเภอท่าเรือ จำนวน 3 ท่าน

2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้างเพื่อศึกษาบทบาทของพนักงานฝ่ายปกครองตามพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่

2.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล โดยเริ่มจากขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา เพื่อขออนุญาตสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ โดยแจ้งวัตถุประสงค์และขั้นตอนในการสัมภาษณ์ และแจ้งกำหนดการนัดหมายวันเวลาที่จะสัมภาษณ์ จากนั้นผู้วิจัยเข้าพบผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ตามวันเวลาที่นัดหมาย และดำเนินการสัมภาษณ์ตามแบบสัมภาษณ์ฉบับสมบูรณ์ เพื่อให้ได้ข้อมูลครอบคลุมตามประเด็นคำถามและวัตถุประสงค์ ลำดับถัดมาตรวจสอบความถูกต้อง ความครบถ้วนและความสมบูรณ์ของคำสัมภาษณ์ และสุดท้ายนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ไปวิเคราะห์ข้อมูลตาม

2.4 การวิเคราะห์ข้อมูล เริ่มจากจัดข้อมูลออกเป็นกลุ่มเพื่อตรวจสอบความถูกต้องครบถ้วนของข้อมูล จากนั้นวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้ว่าเพียงพอในการตอบคำถามการวิจัยหรือไม่ พร้อมเรียบเรียงข้อมูลและจัดลำดับความสำคัญของเนื้อหา และนำเสนอข้อมูลเป็นข้อความเชิงบรรยาย

ผลการวิจัย

สรุปผลการวิจัยเรื่อง บทบาทของการปกครองท้องที่ ตามอำนาจหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน สารวัตรกำนัน แพทย์ประจำตำบล และผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน ในพื้นที่อำเภอท่าเรือ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ดังนี้

1. ความคิดเห็นต่อบทบาทของการปกครองท้องถิ่น ตามอำนาจหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน สารวัตรกำนัน แพทย์ประจำตำบล และผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน ในพื้นที่อำเภอท่าเรือ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา พบว่า การปฏิบัติงานตามบทบาทของการปกครองท้องถิ่น ตามอำนาจหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน สารวัตรกำนัน แพทย์ประจำตำบล และผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน ในพื้นที่อำเภอท่าเรือ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านกิจการสาธารณประโยชน์ รองลงมา ได้แก่ ด้านการใช้อำนาจปกครองราษฎร และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านการจัดทำงานทะเบียน

2. การปฏิบัติงานตามบทบาทของการปกครองท้องถิ่น ตามอำนาจหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน สารวัตรกำนัน แพทย์ประจำตำบล และผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน ในพื้นที่อำเภอท่าเรือ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยจำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่ง ระยะเวลาในการดำรงตำแหน่ง และค่าตอบแทน พบว่า 1) เพศแตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามบทบาทของการปกครองท้องถิ่นที่ด้านที่เกี่ยวข้องกับความอาญาแตกต่างกัน ในขณะที่ด้านอื่นๆมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติงานไม่แตกต่างกัน 2) อายุที่แตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามบทบาทของการปกครองท้องถิ่น ด้านการใช้อำนาจปกครองราษฎรแตกต่างกัน ในขณะที่ด้านอื่น ๆ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติงานไม่แตกต่างกัน 3) การศึกษาที่แตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามบทบาทของการปกครองท้องถิ่นที่ทั้ง 9 ด้าน ไม่แตกต่างกัน 4) ตำแหน่งที่แตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามบทบาทของการปกครองท้องถิ่นที่ด้านที่เกี่ยวข้องกับความอาญาแตกต่างกัน ในขณะที่ ด้านอื่น ๆ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติงานไม่แตกต่างกัน 5) ระยะเวลาในการดำรงตำแหน่งที่แตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามบทบาทของการปกครองท้องถิ่น ด้านการใช้อำนาจปกครองราษฎรและด้านที่เกี่ยวข้องด้วยความอาญาแตกต่างกันในขณะที่ ด้านอื่นๆมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติงานไม่แตกต่างกัน 6) ค่าตอบแทนที่แตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามบทบาทของการปกครองท้องถิ่น ด้านการใช้อำนาจปกครองราษฎรและด้านที่เกี่ยวข้องกับความอาญาแตกต่างกัน ในขณะที่ ด้านอื่น ๆ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติงานไม่แตกต่างกัน

3. แนวทางการพัฒนาบทบาทของการปกครองท้องถิ่น ตามอำนาจหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน สารวัตรกำนัน แพทย์ประจำตำบล และผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน ในพื้นที่อำเภอท่าเรือ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา พบว่ามี 4 ด้าน ที่มีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติงานต่ำกว่าค่าเฉลี่ย ได้แก่ 1) ด้านการจัดทำงานทะเบียน ควรส่งเสริมในการพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อความสมัยในข้อมูลและเป็นใน

ทิศทางเดียวกันในทุกๆพื้นที่ 2) ด้านการจัดหมู่บ้านให้เป็นระเบียบเรียบร้อย ควรพัฒนาในด้านศักยภาพของผู้นำ ในการชักจูงให้ราษฎรในพื้นที่ที่มีความเข้มแข็ง และสามารถดำเนินการต่างๆ ได้ด้วยตนเอง 3) ด้านที่เกี่ยวข้องกับความอาญา ควรเน้นการพัฒนาในด้านการพัฒนาความรู้แก่ผู้ปฏิบัติงานอย่างเข้มข้น และต่อเนื่อง และ 4) ด้านภารกิจหรืองานอื่นตามกฎหมาย ควรให้คำแนะนำการปฏิบัติงานอย่างใกล้ชิด และมีการตรวจสอบการปฏิบัติงานอย่างมีมาตรฐานและต่อเนื่อง

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยเรื่อง บทบาทของการปกครองท้องที่ ตามอำนาจหน้าที่ของกำนันผู้ใหญ่บ้าน สารวัตรกำนัน แพทย์ประจำตำบล และผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน ในพื้นที่อำเภอท่าเรือ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ผู้วิจัยได้นำผลการวิจัยมาอภิปรายผล ดังนี้

1. การปฏิบัติงานตามบทบาทของการปกครองท้องที่ ตามอำนาจหน้าที่ของกำนันผู้ใหญ่บ้าน สารวัตรกำนัน แพทย์ประจำตำบล และผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน ในพื้นที่อำเภอท่าเรือ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านกิจการสาธารณประโยชน์ สอดคล้องกับงานวิจัยของ อุสมาน ซาและ (2558) ได้ทำการศึกษา ความคิดเห็นของประชาชนต่อบทบาทของผู้นำฝ่ายปกครอง ในเขตอำเภอเมืองยะลา จังหวัดยะลา ผลการวิจัยพบว่า ผู้นำฝ่ายปกครองมีบทบาทต้องรับผิดชอบในการบริหารงานปกครองแบ่งออกเป็น 3 ด้าน คือ 1) ด้านการปกครองหมู่บ้าน 2) ด้านการรักษาความสงบเรียบร้อยและความปลอดภัยหมู่บ้าน 3) ด้านการส่งเสริมและการพัฒนาหมู่บ้านอยู่ในระดับมาก

2. การปฏิบัติงานตามบทบาทของการปกครองท้องที่ ตามอำนาจหน้าที่ของกำนันผู้ใหญ่บ้าน สารวัตรกำนัน แพทย์ประจำตำบล และผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน ในพื้นที่อำเภอท่าเรือ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยจำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่ง ระยะเวลาในการดำรงตำแหน่ง และค่าตอบแทน พบว่า 1) เพศแตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามบทบาทของการปกครองท้องที่ ด้านที่เกี่ยวข้องกับความอาญาแตกต่างกัน ทั้งนี้เนื่องจากเพศชายและหญิงมีความเห็นตรงกันว่า การอำนวยความสะดวกแก่เจ้าหน้าที่ในการตรวจค้นและจับผู้ต้องสงสัยในพื้นที่ คือ การแจ้งข่าวสารคดีต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในพื้นที่ของตนและพื้นที่ใกล้เคียงแก่ทางราชการ เป็นสิ่งที่ความแตกต่างทางเพศอาจส่งผลกระทบต่อความถนัดในการปฏิบัติงานในด้านนี้ ในขณะที่ด้านอื่นๆ มีความคิดเห็น ไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับผลการวิจัย

ของ ชาติชัย อุดมกิจมงคล (2561) ได้ทำการวิจัย การบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีและผลสัมฤทธิ์ตามหน้าที่ของกำนันผู้ใหญ่บ้านในเขตจังหวัดสกลนคร พบว่า ด้านเพศ ตำแหน่งปัจจุบัน อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน พบว่า การบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีของกำนันผู้ใหญ่บ้านในเขตจังหวัดสกลนคร ทั้งในภาพรวม และรายด้านทุกด้าน มีความแตกต่างกัน 2) อายุที่แตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามบทบาทของการปกครองท้องถิ่น ด้านการใช้อำนาจปกครองราษฎรแตกต่างกัน ในขณะที่ในด้านอื่น ๆ มีความคิดเห็น ไม่แตกต่างกัน อาจเนื่องมาจากประชาชนทุกช่วงอายุให้ความสำคัญกับปฏิบัติงานตามบทบาทของการปกครองท้องถิ่น ด้านการใช้อำนาจปกครองราษฎรให้ความสำคัญกับประชาชนทุกคนด้วยความเสมอภาคเช่นกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของรุจิรัตน์ ลำताल (2557) ได้ทำการศึกษา บทบาททางการปกครองของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านภายใต้พระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องถิ่น (ฉบับที่ 11) พ.ศ. 2551 เรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนกับการบริหารงานของเทศบาลตำบลในเขตจังหวัดลพบุรี ในภาพรวมเมื่อจำแนกตามเพศอายุระดับการศึกษา ไม่พบความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 3) การศึกษาที่แตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามบทบาทของการปกครองท้องถิ่น ในทุกๆด้านไม่แตกต่างกันอาจเป็นเพราะว่า การศึกษาที่มีหรือได้รับความรู้จากตำรา อาจารย์ที่ได้ถ่ายทอดความรู้แก่กำนันผู้ใหญ่บ้านส่งผลให้กำนันผู้ใหญ่บ้านแต่ละคนมีความคิดที่ไม่ต่างกันซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสุวรรณ วงศ์บัวแก้ว (2550) ได้ทำวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อขวัญในการปฏิบัติงานของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านในจังหวัดหนองคาย กำนัน ผู้ใหญ่บ้านในจังหวัดหนองคาย มีขวัญในการปฏิบัติงานไม่มีความแตกต่างกัน 4) ตำแหน่งที่แตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามบทบาทของการปกครองท้องถิ่น ด้านที่เกี่ยวข้องด้วยความอาญาแตกต่างกัน ในขณะที่ด้านอื่นๆ มีความคิดเห็น ไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของแสงจันทร์ เหล่าฉาย (2553) ที่พบว่า กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ที่มีความแตกต่างกันระหว่างอายุ ระดับการศึกษา ระยะเวลาในการดำรงตำแหน่ง และตำแหน่ง เห็นว่ามีการการปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่โดยรวมไม่แตกต่างกัน ($p>.05$) 5) ระยะเวลาในการดำรงตำแหน่งที่แตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามบทบาทของการปกครองท้องถิ่น ในทุก ๆ ด้านไม่แตกต่างกัน ทั้งที่มีระยะเวลาการดำรงตำแหน่งต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสุวรรณ์ มาลี (2551) พบว่ากำนันและผู้ใหญ่บ้าน ที่มีตำแหน่งระดับการศึกษา และระยะเวลาในการดำรงตำแหน่งแตกต่างกัน มีการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ไม่แตกต่างกัน 6) ค่าตอบแทนที่แตกต่างกัน มีความ

คิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามบทบาทของการปกครองท้องถิ่น ด้านการใช้อำนาจปกครอง ราษฎรและด้านที่เกี่ยวข้องกับความอาญาแตกต่างกัน ในขณะที่ ในขณะที่ยังด้านอื่น ๆ มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน อาจเป็นเพราะว่าคำตอบแทนที่ที่แตกต่างกันของคำถาม ผู้ใหญ่บ้านส่งผลให้ คำถามผู้ใหญ่บ้านแต่ละคนมีความคิดการปฏิบัติงานตามบทบาทของการปกครองท้องถิ่น ที่ไม่แตกต่างกันซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของแสงจันทร์ เหล่าฉาย (2553) ที่พบว่า คำถาม ผู้ใหญ่บ้าน ที่มีความแตกต่างกัน คำตอบแทนที่ที่แตกต่างกันและเห็นว่าการปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่โดยรวมไม่แตกต่างกัน ($p>.05$)

3. แนวทางการพัฒนามาตรการของการปกครองท้องถิ่น ตามอำนาจหน้าที่ของคำถาม ผู้ใหญ่บ้าน สารวัตรกำนัน แพทย์ประจำตำบล และผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน ในพื้นที่อำเภอท่าเรือ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีแนวทางดังนี้ 1) ด้านการจัดทำงานทะเบียน ผู้มีหน้าที่ปกครองท้องถิ่น จึงควรปรับปรุงระเบียบและวิธีการจัดทำทะเบียน เพื่อให้เข้าถึงและจัดเก็บข้อมูลได้ง่าย ทันสมัย เป็นระบบเดียวกัน และสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของยุคสมัย สอดคล้องกับ สมศักดิ์ วิริยะ (2565) ได้ศึกษาเรื่อง แนวทางการพัฒนาทักษะการจัดเก็บข้อมูลสำหรับ เจ้าหน้าที่ท้องถิ่น การวิจัยพบว่าการฝึกอบรม ด้านการจัดเก็บข้อมูลและเทคโนโลยีสารสนเทศ ช่วยเพิ่มความสามารถในการจัดการข้อมูลของเจ้าหน้าที่ท้องถิ่น 2) ด้านการจัดหมู่บ้านให้เป็นระเบียบเรียบร้อย ผู้บังคับบัญชาควรพัฒนาทักษะความเป็นผู้นำและการจูงใจ เพื่อเสริมศักยภาพผู้ปกครองท้องถิ่นให้สามารถสร้างความร่วมมือ ความสามัคคี และความเข้มแข็งในชุมชน จนราษฎรสามารถดำเนินกิจการในหมู่บ้านได้ด้วยตนเอง สอดคล้องกับประจักษ์ ผิงงาม (2554) ได้ศึกษาเรื่อง ภาวะผู้นำการเปลี่ยนของผู้ใหญ่บ้านในพื้นที่ อำเภอศรีรัตนะ จังหวัดศรีสะเกษ การวิจัยพบว่า บทบาทของกำนันผู้ใหญ่บ้านที่ควรพัฒนาและปรับปรุงให้ดีขึ้น คือ การบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี และการมีส่วนร่วมของประชาชนในชุมชน ซึ่งจะส่งผลต่อกำนันผู้ใหญ่บ้านในการที่จะพัฒนาตนเองให้มีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นและนำมาใช้ในการบริหารและพัฒนาชุมชนให้มีความเจริญในทุก ๆ ด้าน 3) ด้านที่เกี่ยวข้องกับความอาญา ควรส่งเสริมการอบรมและให้ความรู้แก่ผู้ปกครองท้องถิ่น เพื่อเพิ่มความเข้าใจในการปฏิบัติงาน โดยผู้บังคับบัญชาควรให้ความสำคัญกับการพัฒนาขีดความสามารถของผู้ปฏิบัติหน้าที่ในด้านนี้อย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับ ศุภิสรา ธารประเสริฐ (2563) ได้ศึกษาเรื่อง ประสิทธิภาพการปฏิบัติหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ในเขตอำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม การวิจัยพบว่า แนวทางการพัฒนาประสิทธิภาพการปฏิบัติหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ได้แก่ กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย และ ที่ทำการปกครองอำเภอ ควรจะมีการพัฒนาการปฏิบัติงานตาม

บทบาทหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน อย่างต่อเนื่อง เพื่อเพิ่มพูนความรู้ ความสามารถ และควร
จะจัดสรรทรัพยากร เพื่อสนับสนุน การปฏิบัติงานของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ให้เพียงพอ และ 4)
ด้านภารกิจหรืองานอื่นตามกฎหมายซึ่งเป็นหน้าที่ตามกฎหมายอื่นๆ ผู้บังคับบัญชาควรให้
คำแนะนำที่สามารถนำไปปรับใช้ตามสถานการณ์ต่าง ๆ ได้ พร้อมทั้งกำหนดแนวทางปฏิบัติงาน
ให้มีมาตรฐานชัดเจน และหน่วยงานรัฐต้องเพิ่มการตรวจสอบให้แน่ใจว่าการดำเนินงานเป็นไป
ตามมาตรฐานที่กำหนด สอดคล้องกับ ศุภิสรา ธารประเสริฐ (2563) ได้ศึกษาเรื่อง ประสิทธิภาพ
การปฏิบัติหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ในเขตอำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม การวิจัยพบว่า
แนวทางการพัฒนาประสิทธิภาพการปฏิบัติหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ได้แก่ กรมการปกครอง
กระทรวงมหาดไทย และที่ทำการปกครองอำเภอ ควรจะมีการพัฒนาการปฏิบัติงานตามบทบาท
หน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน อย่างต่อเนื่องเพื่อเพิ่มพูนความรู้ ความสามารถ และควรจัดสรร
ทรัพยากร เพื่อสนับสนุน การปฏิบัติงานของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ให้เพียงพอ

องค์ความรู้ใหม่

องค์ความรู้ใหม่นี้มุ่งเน้นการเสริมสร้างประสิทธิภาพการทำงานของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน
सारวัตรกำนัน แพทย์ประจำตำบล และผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านในอำเภอท่าเรือ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
โดยมีแนวทางหลัก ดังนี้

ด้านการจัดทำทะเบียน พัฒนาระบบจัดเก็บข้อมูลให้ทันสมัย เชื่อมโยงกับฐานข้อมูล
ภาครัฐ เพื่อให้การวางแผนพัฒนาแม่นยำ และเจ้าหน้าที่เข้าถึง ปรับปรุงข้อมูลได้สะดวก
ต่อเนื่อง

ด้านการจัดระเบียบหมู่บ้าน ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของราษฎรในการดูแลความ
ปลอดภัยและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของชุมชน พร้อมพัฒนาภาวะผู้นำและทักษะการ
สื่อสารของเจ้าหน้าที่เพื่อสร้างความร่วมมือในการพัฒนา

ด้านที่เกี่ยวข้องกับความอาญา จัดอบรมให้เจ้าหน้าที่มีความรู้ด้านกฎหมายและ
กระบวนการยุติธรรมที่เกี่ยวข้องกับคดีอาญา เพื่อการปฏิบัติหน้าที่ที่ถูกต้อง และสร้างช่อง
ทางการประสานงานกับหน่วยงานความมั่นคงที่มีประสิทธิภาพ

ด้านภารกิจหรืองานอื่นตามกฎหมาย กำหนดมาตรฐานการสื่อสารคำสั่งและภารกิจ
จากภาครัฐให้ชัดเจน มีระบบติดตามงานอย่างเป็นระบบ เพื่อให้การดำเนินงานตรงตาม
เจตนารมณ์ของกฎหมายและแก้ไขจุดอ่อนได้อย่างเหมาะสม

สรุป/ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย พบว่ากำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และเจ้าหน้าที่ท้องถิ่นมีการปฏิบัติงานในระดับสูง โดยเฉพาะในด้านกิจการสาธารณประโยชน์ ปัจจัยเพศ อายุ ตำแหน่ง และค่าตอบแทนส่งผลต่อความคิดเห็นในบางด้าน ขณะที่การศึกษาและระยะเวลาดำรงตำแหน่งไม่มีผลชัดเจน การพัฒนาบทบาทควรเน้นการปรับปรุงระบบทะเบียนข้อมูลให้ทันสมัยและใช้งานง่าย รวมถึงส่งเสริมภาวะผู้นำ การสร้างความร่วมมือในชุมชน และการอบรมเพิ่มพูนความรู้ด้านงานความอาญาและภารกิจตามกฎหมาย นอกจากนี้ ควรจัดตั้งมาตรฐานปฏิบัติงานและระบบตรวจสอบจากหน่วยงานรัฐเพื่อยกระดับประสิทธิภาพการปกครองท้องถิ่นให้มีความมั่นคงและยั่งยืนต่อไป

ผู้วิจัยจึงขอเสนอแนะแนวทางพัฒนา ดังนี้

- 1) ควรพิจารณาคุณสมบัติด้านการศึกษา เนื่องจากผู้ดำรงตำแหน่งส่วนใหญ่มีวุฒิการศึกษาต่ำกว่าระดับอุดมศึกษา ซึ่งอาจกระทบต่อความเข้าใจในบทบาทหน้าที่
- 2) ส่งเสริมการอบรมเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ กฎหมายที่เกี่ยวข้อง และพัฒนาศักยภาพความเป็นผู้นำ พร้อมกำหนดให้ทุกคนต้องผ่านหลักสูตรอบรมและการประเมินความรู้
- 3) จัดให้มีการประเมินผลการปฏิบัติงานและทดสอบความรู้เป็นประจำทุกปี พร้อมกำหนดมาตรการหากไม่ผ่าน โดยมีนายอำเภอและปลัดอำเภอคอยกำกับและให้คำปรึกษาอย่างใกล้ชิด
- 4) ควรพิจารณาปรับเพิ่มค่าตอบแทนและสวัสดิการ เพื่อดึงดูดผู้มีคุณภาพเข้ารับตำแหน่ง และกระตุ้นให้ผู้ดำรงตำแหน่งมีแรงจูงใจในการพัฒนาท้องถิ่นอย่างต่อเนื่อง

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาวิจัยเฉพาะพันธกิจด้านงานทะเบียน เพิ่มเติม
2. ควรมีการศึกษาถึงการรับรู้ บทบาท และอำนาจหน้าที่ของผู้ปกครองท้องถิ่น จากประชาชน เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างความเข้าใจที่ถูกต้อง และเพื่อให้ประชาชนสามารถเข้าไปมีส่วนร่วมได้อย่างถูกต้อง
3. ควรศึกษาความเห็นของประชาชนต่อคุณสมบัติของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน สารวัตรกำนัน แพทย์ประจำตำบล และผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน ที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานเพิ่มเติม

เอกสารอ้างอิง

- ชาติชัย อุดมกิจมงคล. (2015). ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงกับประสิทธิผลการบริหารงานของผู้บริหารเทศบาลตำบล ในเขตจังหวัดสกลนคร. ใน รายงานการวิจัย. มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- ประจักษ์ ผิวงาม. (2011). ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของกำนันผู้ใหญ่บ้านในเขตพื้นที่อำเภอศรีรัตนะ จังหวัดศรีสะเกษ. ใน วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี.
- จิรวัฒน์ ลำताल. (2014). บทบาททางการปกครองของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านภายใต้พระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ (ฉบับที่ 11) พ.ศ. 2551. ใน รายงานการวิจัย. มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย.
- ศุภิสรา ธารประเสริฐ. (2020). ประสิทธิภาพการปฏิบัติหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านในเขตอำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม. ใน วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- สมศักดิ์ วิริยะ. (2022). แนวทางการพัฒนาทักษะการจัดเก็บข้อมูลสำหรับเจ้าหน้าที่ท้องถิ่น. วารสารการบริหารจัดการ, 21(2), 55–70.
- สุวรรณ มาลี. (2008). การปฏิบัติงานของกำนันและผู้ใหญ่บ้านตามบทบาทหน้าที่ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม. ใน วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- สุวรรณ วงศ์บัวแก้ว. (2007). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อขวัญในการปฏิบัติงานของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านในจังหวัดหนองคาย. ใน วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์. มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- แสงจันทร์ เหล่าฉาย. (2010). การปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน: กรณีศึกษาอำเภอกุฉินารายณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์. ใน การค้นคว้าอิสระรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานโยบายสาธารณะ. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, บัณฑิตวิทยาลัย.

- อภินันท์ คำเจริญ. (2016). การปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านตามพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พ.ศ. 2457 และที่แก้ไขเพิ่มเติมถึงปัจจุบันในเขตพื้นที่อำเภออุทุมพรและอำเภอด่านช้าง จังหวัดสุพรรณบุรี. ใน งานนิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ. มหาวิทยาลัยบูรพา.
- อุสมาน ชาและ. (2015). ความคิดเห็นของประชาชนต่อบทบาทของผู้นำฝ่ายปกครองในเขตอำเภอเมืองยะลา จังหวัดยะลา. ใน วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการปกครอง. มหาวิทยาลัยฟาฏอนี.